

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de leden van de gemeenteraad,

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
Evaluatie verhoging verhaalkosten
fietshandhaving
BEHANDELD DOOR
HJS (Hub) Janssen

DATUM
24 maart 2026
Verz. 25 maart 2026
TELEFOONNUMMER
043 350 4433

BIJLAGEN
--
ONZE REFERENTIE
2026-01012

E-MAILADRES
Hub.Janssen@maastricht.nl

FAXNUMMER

UW REFERENTIE
--

Geachte leden van de gemeenteraad,

Aanleiding

Op 3 oktober 2023 heeft het college besloten om fietshandhaving meer kostendekkend te maken. Het ophaalbedrag voor een verwijderde fiets is daarbij verhoogd van € 25 naar € 50. Naar aanleiding daarvan heeft uw raad op 7 november 2023 [een motie](#) vastgesteld met de volgende beslispunten:

- Om de verhoging van het bedrag van de boete na twee jaar te evalueren op haar effectiviteit in het terug dringen van foutgeparkeerde fietsen;
 - Om de boete te evalueren op haar effect op het fietsgebruik van Maastricht;
 - Een update te geven over waar het bestuur op dit moment staat in het verder realiseren van het geaspireerde actieplan om de bouw van nieuwe fietsenstallingen uit te breiden.
- Alvorens concreet in te gaan op de beslispunten volgt hierna eerst een algemene reactie in een bredere context.

Algemeen

Uw raad is sinds de motie is aangenomen regelmatig geïnformeerd over de wijze waarop het Actieplan wordt uitgevoerd. Op [18 december 2023](#), [03 juli 2024](#) en [30 juni 2025](#) zijn raadsinformatiebrieven verzonden, waarin o.a. is gewezen op:

- de beperkte handhavingscapaciteit; de inzetbaarheid op fietshandhaving heeft effect op het naleefgedrag van fietsparkeerders en daarmee op de effectiviteit in het terugdringen van foutgeparkeerde fietsen.
- de zogenaamde grotere opruimacties in juni 2024 en oktober 2025 (deze acties vinden plaats naast de reguliere controle op de zogeheten hotspots); bij deze opruimacties zijn voornamelijk wrakken en weesfietsen verwijderd. De ervaring leert dat deze fietsen niet meer worden opgehaald bij het depot. Doordat deze opruimacties niet ieder jaar dezelfde frequentie kennen, kan het ophaalpercentage van fietsen aan schommelingen onderhevig zijn.
- Uitbreiding van de zone, waarbinnen de parkeerregels voor fietsen gelden; deze maatregel heeft effect op de fietshandhaving en beïnvloedt bij gelijkblijvende handhavingscapaciteit de effectiviteit ervan.
- Verkorting van de begunstigingstermijn van één uur naar een kwartier; dit is de termijn die een fietshandhaver moet wachten na het plakken van een label aan de fiets, alvorens de foutief geparkeerde fiets kan worden meegenomen. In plaats van 75 % van de gelabelde fietsen wordt er als gevolg van deze maatregel 95% meegenomen. Het ophaalpercentage stijgt hierdoor omdat dit vaker ook nog goede fietsen zijn.

DATUM
24 maart 2026

Voorgaande gegevens hebben direct of indirect invloed of effect op fietsparkeerovertredingen zonder dat de verhoging van het kostenverhaal op de overtreder hier een rol in speelt.

Artikel 5.25 Algemene wet bestuursrecht bepaalt dat bestuursdwang (verwijdering van de foutief gestalde fiets) geschiedt op kosten van de overtreder. Die bepaling rechtvaardigt dat de handhavingskosten op de overtreder worden verhaald. Kostenverhaal is met andere woorden geen strafmaatregel om foutparkeren te ontmoedigen, de kosten worden bij de overtreder in rekening gebracht om de gemaakte handhavingskosten deels te vergoeden. Dat neemt niet weg dat kostenverhaal op de overtreder ook teweeg kan brengen dat er minder fout geparkeerd wordt. Hierna volgt of de verhoging van de verhaalkosten per 2024 dat neveneffect heeft gehad.

Categorisering

Bij de praktische uitvoering van fietshandhaving speelt de categorisering van fietsen een belangrijke rol. Er worden in het kader van fietshandhaving 4 categorieën onderscheiden:

1. wrakken: fietsen die twee of meer mankementen vertonen in strijd met de verkeersveiligheidsvoorschriften;
 2. verweesde fietsen: fietsen, die binnen de parkeerzone langer dan 14 dagen in de stalling geparkeerd zijn;
 3. hinderlijk of gevaarlijk gestalde fietsen: fietsen die de doorgang voor voetgangers of hulpdiensten verhinderen of bemoeilijken;
 4. fietsen, die binnen de parkeerzone langer dan 15 minuten buiten een stalling geparkeerd zijn.
- De laatste 3 categorieën vallen onder de noemer bestuursdwang, waarvoor de onkostenvergoeding in het leven is geroepen. Deze fietsen blijven 4 weken in het fietsdepot gestald in afwachting of de eigenaar zich meldt.

Categorie 1 - fietsen worden meteen afgevoerd naar het ambachtscentrum fiets of de sloop.

Bullet 1 van de motie. Effect van de verhoging verhaalkosten op het terugdringen van overtredingen

In het schema hieronder zijn drie categorieën fietsen verwerkt:

- Het totaal aantal verwijderde fietsen, inclusief wrakken en verweesde fietsen (1 t/m 4);
- De fietsen die vallen onder bestuursdwang (2 t/m 4);
- De fietsen die na bestuursdwang zijn opgehaald door de overtreder.

Wrakken en verweesde fietsen zijn wel in het overzicht opgenomen, maar deze fietsen worden na verwijdering niet opgehaald. Daarmee is het verschil verklaard tussen het totaal aantal verwijderde fietsen en de fietsen die bij wijze van bestuursdwang zijn verwijderd en dus voor verhaal van kosten in aanmerking komen bij het ophalen van de fiets door de overtreder.

Uit de hierna volgende tabellen blijkt dat - hoewel in de periode 2024-2025 (na de verhoging van het ophaalbedrag) in vergelijking met de twee voorgaande jaren het aantal met bestuursdwang verwijderde fietsen met ruim 1.000 is toegenomen - de verhoging van het ophaalbedrag niet of nauwelijks effect heeft gehad op het aantal opgehaalde fietsen, waarvoor verhaalkosten in rekening zijn gebracht. Procentueel is het aantal opgehaalde fietsen ten opzichte van het aantal met bestuursdwang verwijderde fietsen nauwelijks gewijzigd: ca. 53 % in de jaren 2022 en 2023 ten opzichte van ca. 54 % in de jaren 2024 en 2025. Daaruit kan geconcludeerd worden dat de verhoging van de verhaalkosten overtreders niet in meerdere mate ervan weerhouden heeft de verwijderde fiets bij het depot tegen betaling op te halen. Daarbij dient wel nog opgemerkt te worden dat de cijfers indicatief zijn, omdat - zoals hierboven onder 'Algemeen' vermeld - de wijze waarop fietshandhaving is ingezet en het effect daarvan op het aantal en de categorie van de verwijderde fietsen niet elk jaar hetzelfde is.

DATUM
24 maart 2026

Wat de cijfers in de tabellen daarnaast laten zien, is dat het aantal bezwaarmakers in de periode 2024-2025 iets meer dan verdubbeld is in vergelijking met de twee voorgaande jaren. Het aantal gehonoreerde bezwaren daarentegen is procentueel fors afgenomen: van ca. 31 % in de jaren 2022 en 2023 naar 19 % in het tijdvak 2024-2025.

Fietshandhaving (verwijdering, vervoer en opslag) kost ongeveer € 80 per fiets.

Omgerekend bedraagt het totale kostenplaatje fietshandhaving:

2022-2023	€ 277.200	(3.465 x € 80)
2024-2025	€ 361.600	(4.520 x € 80).

Het kostenverhaal in die beide periodes bedraagt:

2024-2025	€ 121.250	(2.425 x € 50)
2022-2023	€ 45.900	(1.836 x € 25)
Een toename met	€ 75.350	

Dat betekent dat na verhoging van het kostenverhaal van € 25 naar € 50 fietshandhaving geenszins kostendekkend is geworden, maar dat fietshandhaving wel meer kostendekkend is dan zonder die verhoging, 16,5 % ten opzichte van 33,5 %.

Anderzijds is het aantal bezwaarschriften in datzelfde tijdvak iets meer dan verdubbeld. Dat brengt een verhoogde inzet van de rechtsbeschermingsjuristen van de gemeente en dus extra personele lasten met zich mee. Hierna volgt een indicatie van hetgeen dat in financiële zin betekent.

De gemiddelde afhandelingsduur van een bezwaarschrift tegen fietshandhaving bedraagt ca. 6 uur. Tegen een uurtarief van € 80 is dat € 480 per zaak. Het verschil in ambtelijke kosten voor rechtsbescherming bedraagt:

2024-2025	€ 80.640	(168 x 6 = 1.008 uur x € 80)
2022-2023	€ 38.400	(80 x 6 = 480 uur x € 80)
Een toename met	€ 42.240.	

Of en in welke mate de toegenomen inzet op rechtsbescherming voor fietshandhaving consequenties heeft voor de capaciteit van het Team juridisch advies en rechtsbescherming wordt op korte termijn integraal afgewogen. Dit kan aanleiding zijn voor de financiële bijstelling van het personeelsbudget van het betreffende team.

Onterechte verwijdering van de fiets blijkt de hoofdmoot van de bezwaren te zijn.

Daarnaast is ook de hoogte van het kostenverhaal vaker als bijkomend bezwaar genoemd.

Echter is een direct verband tussen de verhoging van het kostenverhaal met ingang van 2024 en een toename van het aantal bezwaarschriften in de navolgende twee jaar op basis van de ingediende bezwaren niet een op een aantoonbaar.

In dit kader is nog vermeldenswaardig dat tot op heden in de afgelopen 4 jaar slechts één keer beroep bij de rechter tegen verwijdering van de fiets is ingesteld. Die zaak betrof de verkorte begunstigingstermijn van 15 minuten (eerder was die op één uur gesteld). Onlangs heeft de Rechtbank Limburg beslist dat de begunstigingstermijn van 15 minuten niet onevenredig kort is om de overtreding ongedaan te maken. Het beroep van de overtreder is ongegrond verklaard.

Het proces van fietshandhaving wordt dit jaar nog nader onderzocht om na te gaan of binnen de juridische kaders vereenvoudiging en/of versnelling van de afhandeling mogelijk is, hetgeen tot kostenbesparing van de ambtelijke inzet kan leiden. Het naleefgedrag van fietsers vormt daarbij een belangrijke factor. We blijven daarom inzetten op intensieve communicatie over fietsgebruik en

DATUM
24 maart 2026

fietsparkeren in de stad, samenwerking met de partners zoals Universiteit Maastricht en woningcorporaties alsmede de realisatie van voldoende fietsparkeervoorzieningen.

Vóór verhoging kostenverhaal	2022	2023	Totaal 2022 + 2023
Totaal verwijderd Cat. 1 t/m 4	2.901	3.120	6.021
Verwijderd met bestuursdwang Cat. 3 t/m 4	1.674	1.791	3.465
Opgehaald tegen betaling	887 (± 53 %)	949 (± 53 %)	1.836 (gemiddeld ± 53%)
Bezwaarschriften*	44	36	80
Waarvan gegrond, ingetrokken**	18	7	25 (± 31 %)

Na verhoging kostenverhaal	2024	2025	Totaal 2024 + 2025
Totaal verwijderd Cat. 1 t/m 4	3.912	3.933	7.845
Verwijderd met bestuursdwang Cat. 3 t/m 4	2.507	2.013	4.520
Opgehaald tegen betaling	1.278 (51 %)	1.147 (57 %)	2.425 (gemiddeld 54 %)
Bezwaarschriften*	93	75	168
Waarvan gegrond, ingetrokken**	18	14	32 (± 19 %)

* Het aantal bezwaarschriften is indicatief; deze zijn vanwege gewijzigde softwareprogramma's uit verschillende opeenvolgende registratiesystemen gehaald, waarbij enige overlap kan zijn opgetreden.

** Gegronde bezwaren omvatten ook ingetrokken bezwaarschriften i.v.m. gegrondverklaringen zonder formele beslissing op bezwaar.

Bullet 2 van de motie: Effect op het fietsgebruik van Maastricht

Gemeente Maastricht beschikt momenteel nog niet over actuele cijfers over fietsgebruik. De gemeente Maastricht heeft het afgelopen jaar wel geïnvesteerd in fietstelpunten in de stad. Voor de zomer van 2026 worden deze data, na een goede analyse, gepubliceerd in de verkeersmonitor. Het is echter niet de verwachting dat de verhoging van het ophaalbedrag invloed heeft gehad op het fietsgebruik.

Bullet 3 van de motie: Stand van zaken uitbreiding fietsenstallingen

Bij [RIB d.d. 30 juni 2025](#) is de Raad hierover als volgt geïnformeerd:

“Sinds de invoering van het fietsparkeerplan eind 2020 zijn er nu zo'n 2000 fietsparkeerplaatsen bijgebouwd waarvan er nu nog enkele in uitvoering zijn. Hierbij zijn er circa 50 autoparkeerplaatsen omgezet in fietsparkeerplaatsen. In het najaar worden er naar verwachting nog eens circa 600 fietsparkeerplaatsen bijgeplaatst.”

Dat betekent concreet dat vanaf start uitvoering fietsparkeerplan tot aan het eind van 2025 circa 2.600 parkeervoorzieningen voor fietsen zijn gerealiseerd.

DATUM
24 maart 2026

Zoals bekend loopt nog een afzonderlijk project voor een nieuwe overdekte parkeervoorziening ten behoeve van het centrum van de stad. Hierover bent u laatstelijk bij [raadsinformatiebrief](#) d.d. 25 november 2025 geïnformeerd.

Conclusie

Ten aanzien van bullet 1

- Een neveneffect van de verhoging van verhaalkosten op het aantal verwijderde fietsen/overtredingen (lees: het terugdringen van foutgeparkeerde fietsen) heeft niet plaatsgevonden;
- Het percentage tegen betaling opgehaalde fietsen is niet of nauwelijks gewijzigd;
- Het aantal bezwaren is meer dan verdubbeld (een direct verband tussen de verhoging van het kostenverhaal en de toename van het aantal bezwaren is niet een op een aantoonbaar);
- Per saldo is fietshandhaving meer kostendekkend sinds de verhoging van het kostenverhaal, waarmee het primaire doel van de maatregel is behaald.

Ten aanzien van bullet 2

Het is niet de verwachting dat de verhoging van het ophaalbedrag invloed heeft gehad op het fietsgebruik.

Ten aanzien van bullet 3

Er zijn in de periode 2020 tot en met 2025 ca. 2.600 parkeervoorzieningen voor fietsen gerealiseerd.

Deze evaluatie geeft geen aanleiding tot aanpassing van de hoogte van het onkostenverhaal. We blijven voorts inzetten op de aanpak op grond van het Actieplan Fietsparkeren volgens de trits communicatie, voldoende fietsenstallingen en handhaving om het fietsparkeren in de stad te beheren en te beheersen.

Mocht er naar aanleiding van deze evaluatie bij uw raad aanvullend nog behoefte aan informatie bestaan, dan kan een verzoek daartoe via de raadsgriffie kenbaar worden gemaakt.

Hoogachtend,

W.A.G. Hillenaar
Burgemeester

en

John Aarts,
Wethouder Mobiliteit, Stadsbeheer, Vastgoed, Duurzaamheid en Hospitality